

Sisukord

Indikaatori „Veterinaarkulud“ analüüs.....	2
Veterinaarkulud loomühiku kohta tootmistüüpide ja suurusgruppide lõikes 2019. aastal	2
Veterinaarkulud loomühiku kohta tootmistüübiti 2015. – 2019. aastal	4
Kokkuvõte.....	4

Jooniste loetelu

Joonis 1. Veterinaarkulud tootmistüüpide lõikes, 2019.....	2
Joonis 2. Veterinaarkulud piimakasvatuse, lihasekasvatuse ja piima- ja lihasekasvatuse (koos) tootmistüübi ettevõtetes, 2019	3
Joonis 3. Veterinaarkulud lamba- ja kitsekasvatuse tootmistüübi ettevõtetes suurusgruppide lõikes, 2019	4
Joonis 4. Veterinaarkulud tootmistüüpide lõikes 2015 - 2019. aastal	4

Lisade loetelu

Lisa 1. Veterinaarkulud loomühiku kohta LHT taotlenud ja mittetaotlenud ettevõtetes tootmistüüpide ja suurusgruppide lõikes 2019. a. kohta

Kasutatud kirjanduse loetelu

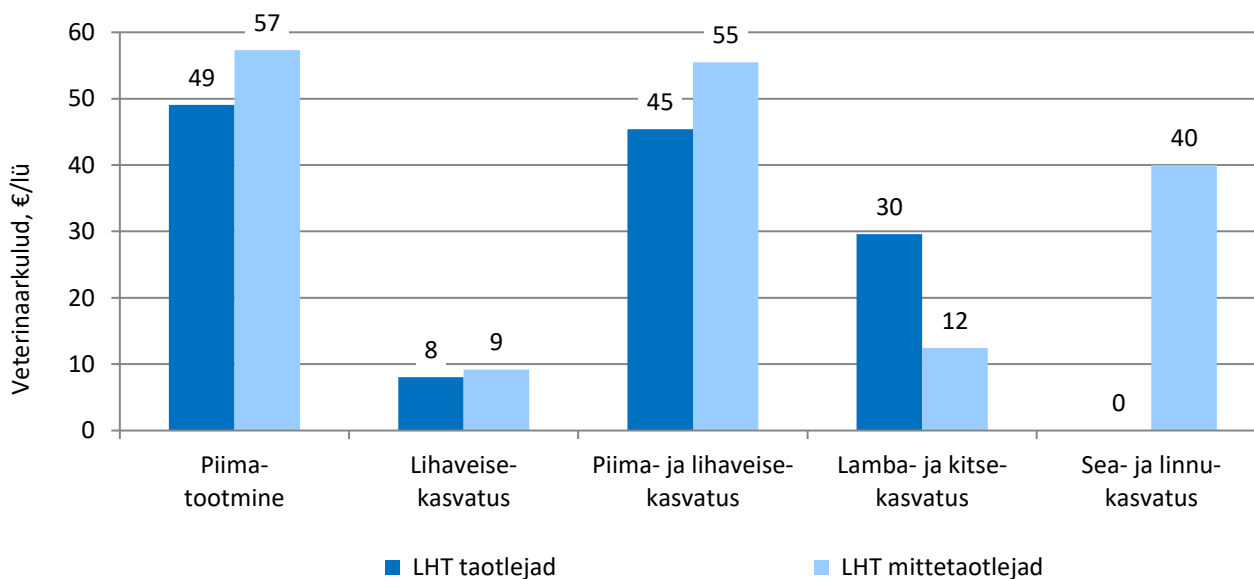
PMK, 2020a. Eesti maaelu arengukava 2014-2020 4. ja 5. prioriteedi meetmete ja 3. prioriteedi loomade heaolu meetme hindamisaruanne 2019. aasta kohta, 181 lk. Allikas: https://pmk.agri.ee/sites/default/files/inline-files/2020-06-meetmete_aruanne_2019_01.06.2020.pdf

PMK, 2020c. MAK 2014–2020 põllumajanduse keskkonna- ja kliimameetmete hindamine sotsiaalmajanduse aspektist lähtudes 2019. aasta kohta. Saku.

MAK 2014–2020 meetme „Loomade heaolu“ eesmärgiks on tõsta loomakasvatajate teadlikkust loomade heolust ja toetada põllumajandustootjaid, kes täidavad loomade heaolu kõrgemaid nõudeid, parandades sellega loomade heaolu ja tervist ning tagades neile loomuomasemad pidamistingimused. Eesmärkide jälgimiseks on võetud kasutusele indikaator „veterinaarkulud“, mille analüüsiobjektiks on veterinaartasude ja ravimitega seotud kulud keskmiselt ühe loomühiku kohta. Veterinaarkulu sisaldab nii ravimeid, veterinaararsti visiiti, konsultatsiooni jmt, mida loomakasvataja arvestab ettevõttes sellesse kululiiki. Veterinaarkulusid analüüsiti loomühiku kohta nii tootmistüüpide (piimatootmine, lihavesikasvatus, piima- ja lihavesikasvatus, lamba- ja kitsekasvatus, sea- ja linnukasvatus) kui ka suurusgruppide lõikes. Analüüsiti loomade heaolu toetust taotlenud tootjate (edaspidi LHT taotlejad) veterinaarkulusid ja võrdlusgrupina LHT taotlejate tulemustele on välja toodud ka nende ettevõtete tulemused, kes seda toetust 2019. aastal ei taotlenud (edaspidi LHT mittetaotlejad), kuid kes vastasid loomade heaolu toetuse saamise tingimustele (kellel oli loomi vähemalt 2 loomühiku ulatuses või vähemalt 50 munakana ning nende loomade kohta ei ole taotletud mahepõllumajandusliku tootmise toetust või kes ei ole kantud mahepõllumajanduse registrisse mahepõllumajanduslikult peetavate loomadena). Analüüsi meetodika on esitatud [veterinaarkulude analüüsi meetodika dokumendis](#). Andmete konfidentsiaalsuse tagamiseks on FADNi andmete kasutamisel minimaalne grupi suurus andmete avalikustamiseks vähemalt viis ettevõtet ning kui mõnes suurusgrupis oli nende aastate jooksul valimis vähem kui viis ettevõtet, siis ei saanud vastava suurusgrupi tulemusi avaldada. Analüüsi kaasatud ettevõtete arv, põllumajandustootjate esindatus ja loomade arvu alusel suurusgruppidesse jagunemine on toodud [Lisa 1](#).

Veterinaarkulud loomühiku kohta tootmistüüpide ja suurusgruppide lõikes 2019. aastal

LHT taotlejatel olid loomühiku kohta arvestatuna veterinaarkulud 2019. aastal kõige suuremad piimatootjatel – 49 €/lü ([Joonis 1](#)). Üldiselt olid LHT taotlejatel veterinaarkulud mõnevõrra väiksemad võrreldes LHT mittetaotlejatega v.a lamba- ja kitsekasvatatel. Näiteks olid LHT toetust taotlenud piima- ja lihavesikasvatajatel veterinaarkulud 45 euro/lü ja LHT mittetaotlejatel 55 euro/lü. Veterinaarkulud loomühiku kohta arvestatuna olid suuremad LHT taotlenud lamba- ja kitsekasvatajatel võrreldes LHT mittetaotlejatega (vastavalt 30 euro/lü ja 12 euro/lü).

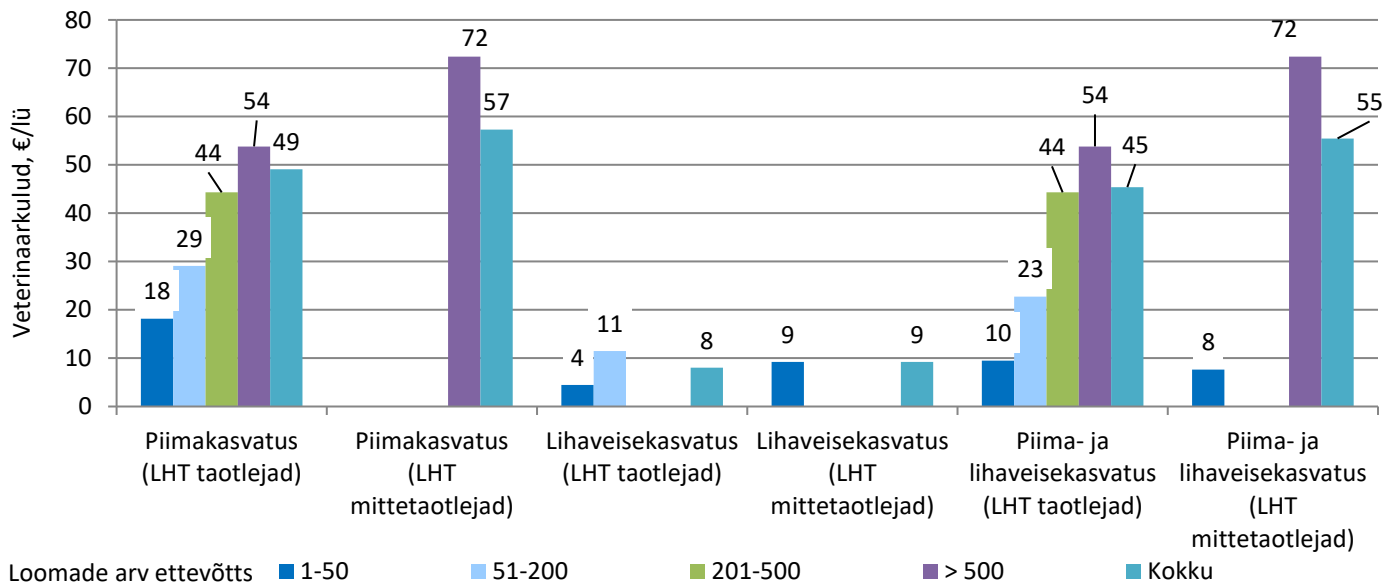

Joonis 1. Veterinaarkulud tootmistüüpide lõikes, 2019

Piimatootjate grupis (veiste arvu järgi grupeerituna) võib täheldada, ning seda nii LHT taotlejate kui ka LHT mittetaotlejate puhul, et mida suurem piimatootmisettevõtte, seda suuremad on veterinaarkulud loomühiku kohta – kui LHT taotlenud kõige väiksema piimatootjate grupis oli see näitaja 18 euro/lü, siis kõige suuremate piimatootjate grupis olid veterinaarkulud 54 euro/lü (Joonis 2). LHT mittetaotlenud piimaveisekasvatatajatel olid veterinaarkulud suuremad kui LHT taotlejatel.

Mida suurem ettevõtte, seda suuremad on veterinaarkulud loomühiku kohta

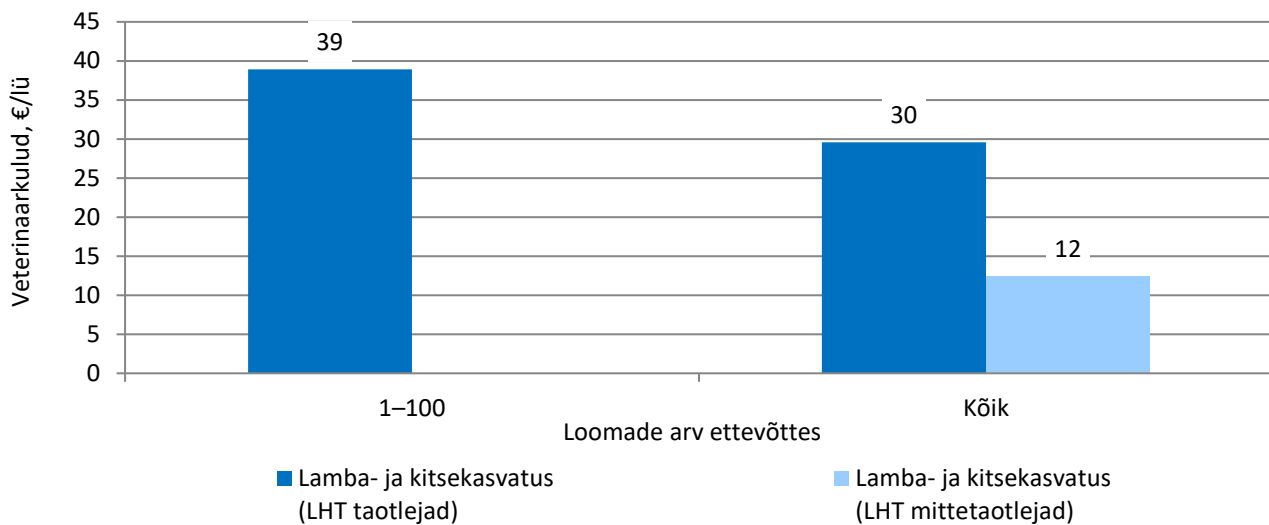
Joonis 2. Veterinaarkulud piimakasvatuse, lihaveisekasvatuse ja piima- ja lihaveisekasvatuse (koos) tootmistüübi ettevõtetes, 2019

Lihaveisekasvatuse ettevõtete grupeerimisel veiste arvu järgi võib samuti öelda, et mida suurem ettevõtte, seda suuremad veterinaarkulud loomühiku kohta – kui väiketootjatel oli see näitaja vahemikus 4–9 €/lü, siis suurimate LHT taotlenud ettevõtete grupis oli veterinaarkulud loomühiku kohta 11 €/lü.

Võrreldes LHT taotlejate ning LHT mittetaotlejate lamba- ja kitsekasvatuse ettevõtete veterinaarkulusid loomühiku kohta, selgus et 2019. aastal LHT taotlenud väiksemate tootjate grupis olid need kulud mõnevõrra suuremad võrreldes LHT mittetaotlejatega (Joonis 3). Lamba- ja kitsekasvatuse ettevõtete valim suurusgrupis 101-500 looma ja 1-100 loomaga LHT mittetaotlejaid oli vähem kui viis ettevõtet, neid näitajaid joonisel ei esitata, küll aga kajastuvad nende veterinaarkulud kogurubas.

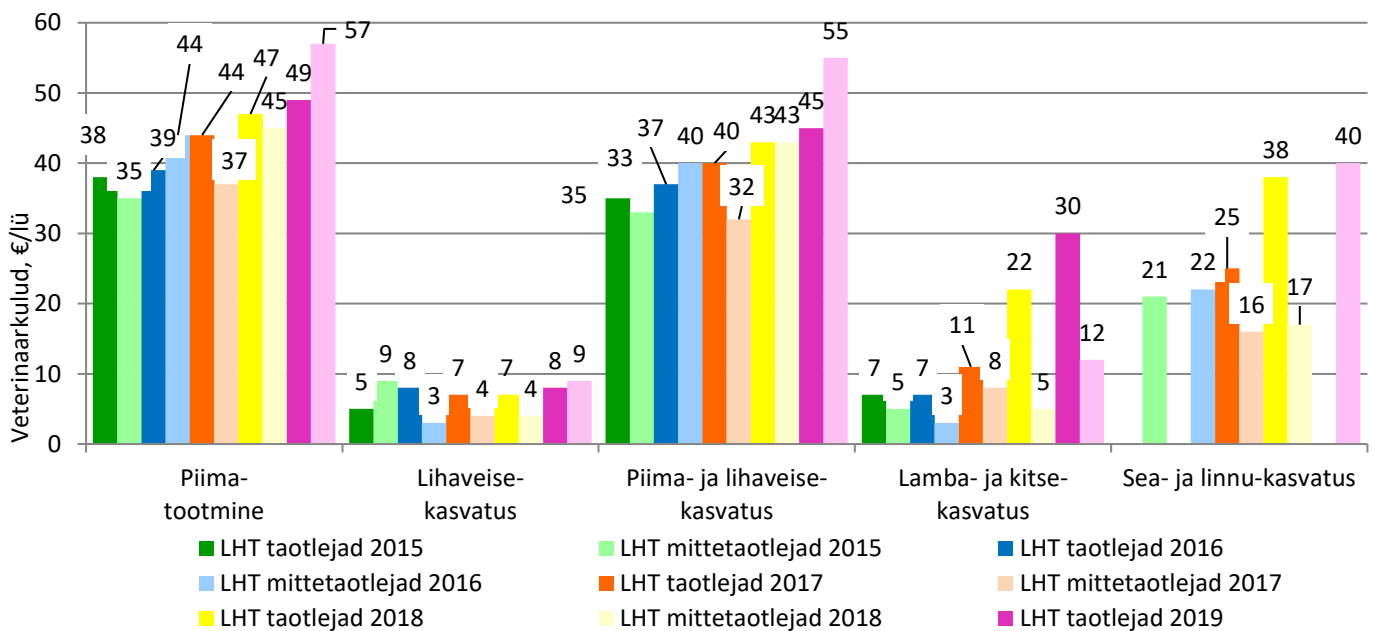
Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond: Euroopa investeeringud maapiirkondadesse

Joonis 3. Veterinaarkulud lamba- ja kitsekasvatuse tootmistüübi ettevõtetes suurusgruppide lõikes, 2019

Veterinaarkulud loomühiku kohta tootmistüübiti 2015. – 2019. aastal

Loomühiku kohta keskmiselt arvestatuna olid LHT taotlejatel veterinaarkulud 2019. aastal kõige suuremad LHT mittetaotlenud piimatootjatel 57 €/lü, LHT taotlejatel 49€/lü (Joonis 4). LHT taotlenud lihavesikasvatajatel on olnud veterinaarkulud kõigil vaatlusalustel aastatel 5-8 €/lü, LHT mittetaotlejatel 3-9 €/lü. LHT taotlenud lamba- ja kitsekasvatajatel on veterinaarkulud aasta aastalt suurenenud, kui 2015. aastal oli see 7 €/lü, siis 2019. aastal lausa 30 €/lü kohta. LHT mittetaotlejatest lamba- ja kitsekasvatajatel on veterinaarkulu jäänud vahemikku 3-12 €/lü. Samuti on sea- ja linnukasvatuse tootmistüübis veterinaarkulud alates 2015. aastast suurenenud.

Joonis 4. Veterinaarkulud tootmistüüpide lõikes 2015 - 2019. aastal (PMK, 2020a); (PMK, 2020c)

Kokkuvõte

- Loomühiku kohta keskmiselt arvestatuna olid LHT taotlejatel veterinaarkulud 2019. aastal kõige suuremad LHT mittetaotlenud piimatootjatel 57 €/lü, LHT taotlejatel 49€/lü. LHT taotlenud lamba- ja kitsekasvatajatel on veterinaarkulud aasta aastalt suurenenud, kui 2015. aastal oli see 7 €/lü, siis 2019. aastal lausa 30 €/lü kohta. Samuti on suurenenud veterinaarkulud sea- ja linnukasvatuse tootmistüübis.

Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud maapiirkondadesse

Eesti maaelu arengukava 2014-2020 4. ja 5. prioriteedi hindamine

Veterinaarkulude analüüsis kasutatud suurusgrupid loomade arvu alusel

Suurusgrupp	Loomade arv	
	Veised	Lambad ja kitsed
1	1-50	1-100
2	51-200	101-500
3	201-500	>500
4	>500	

Veterinaarkulud loomühiku kohta tootmistüüpide lõikes, 2019

(Loomade heaolu toetust taotlenud ettevõtted)

	Piima- tootmine	Lihaveise- kasvatus	Piima- ja lihaveise- kasvatus	Lamba- ja kitse- kasvatus	Sea- ja linnu- kasvatus
Esindatud põllumajandustootjad	423	276	699	118	12
Ettevõtete arv valimis	77	26	103	13	3
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha	299,0	79,2	212,3	53,2	
Kokku loomühikuid – lü	211,3	32,0	140,5	24,0	
veised – lü	210,8	31,9	140,2	13,3	
lambad ja kitsed – lü	0,0	0,0	0,0	10,6	
sead – lü	0,0	0,0	0,0	0,0	
munakanad – lü	0,4	0,0	0,3	0,1	
Veterinaarkulud – euro	10 369	257	6 379	711	
Veterinaarkulud, euro/lü	49	8	45	30	

Veterinaarkulud loomühiku kohta tootmistüüpide lõikes, 2019

(Loomade heaolu toetust mittetaotlenud ettevõtted)

	Piima- tootmine	Lihaveise- kasvatus	Piima- ja lihaveise- kasvatus	Lamba- ja kitse- kasvatus	Sea- ja linnu- kasvatus
Esindatud põllumajandustootjad	137	159	296	109	43
Ettevõtete arv valimis	20	6	26	5	14
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha	299,4	37,4	158,5	34,7	2,5
Kokku loomühikuid – lü	202,1	6,9	97,1	10,1	757,3
veised – lü	202,1	6,9	97,1	4,1	0,0
lambad ja kitsed – lü	0,0	0,0	0,0	6,0	0,0
sead – lü	0,0	0,0	0,0	0,0	757,3
munakanad – lü	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Veterinaarkulud – euro	11 583	63	5 387	125	30 285
Veterinaarkulud, euro/lü	57	9	55	12	40

Veterinaarkulud loomühiku kohta piimatootmise tootmistüübi ettevõtetes, 2019

(Loomade heaolu toetust taotlenud ettevõtted)

	Veiste arv				Kõik
	1–50	51–200	201–500	> 500	
Esindatud põllumajandustootjad	228	88	45	62	423
Ettevõtete arv valimis	15	21	10	31	77
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha	28,6	142,8	397,1	1 435,4	299,0
Kokku loomühikuid – lü	11,7	91,6	300,2	1 044,4	211,3
veised – lü	11,6	91,5	300,2	1 041,7	210,8
lambad ja kitsed – lü	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
sead – lü	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
munakanad – lü	0,0	0,1	0,0	2,7	0,4
Veterinaarkulud – euro	207	2 664	13 303	56 217	10 369
Veterinaarkulud, euro/lü	18	29	44	54	49

Veterinaarkulud loomühiku kohta piimatootmise tootmistüübi ettevõtetes, 2019

(Loomade heaolu toetust mittetaotlenud ettevõtted)

	Veiste arv				Kõik
	1–50	51–200	201–500	> 500	
Esindatud põllumajandustootjad	75	23	22	17	137
Ettevõtete arv valimis	3	4	4	9	20
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha				1 569,9	299,4
Kokku loomühikuid – lü				1 068,4	202,1
veised – lü				1 068,4	202,1
lambad ja kitsed – lü				0,0	0,0
sead – lü				0,0	0,0
munakanad – lü				0,0	0,0
Veterinaarkulud – euro				77 387	11 583
Veterinaarkulud, euro/lü				72	57

Veterinaarkulud loomühiku kohta lihavedeliku tootmistüübi ettevõtetes, 2019

(Loomade heaolu toetust taotlenud ettevõtted)

	Veiste arv				Kõik
	1–50	51–200	201–500	> 500	
Esindatud põllumajandustootjad	216	60	0		276
Ettevõtete arv valimis	19	7	0		26
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha	51,8	178,0	0,0		79,2
Kokku loomühikuid – lü	20,0	75,1	0,0		32,0
veised – lü	19,9	75,1	0,0		31,9
lambad ja kitsed – lü	0,0	0,0	0,0		0,0
sead – lü	0,0	0,0	0,0		0,0
munakanad – lü	0,0	0,0	0,0		0,0
Veterinaarkulud – euro	89	860	0		257
Veterinaarkulud, euro/lü	4	11	0		8

Veterinaarkulud loomühiku kohta lihavedeliku tootmistüübi ettevõtetes, 2019

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Eesti maaelu arengukava 2014–2020 4. ja 5. prioriteedi hindamine

(Loomade heaolu toetust mittetaotlenud ettevõtted)

	Veiste arv				Kõik
	1–50	51–200	201–500	> 500	
Esindatud põllumajandustootjad	159				159
Ettevõtete arv valimis	6				6
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha	37,4				37,4
Kokku loomühikuid – lü	6,9				6,9
veised – lü	6,9				6,9
lambad ja kitsed – lü	0,0				0,0
sead – lü	0,0				0,0
munakanad – lü	0,0				0,0
Veterinaarkulud – euro	63				63
Veterinaarkulud, euro/lü	9				9

Veterinaarkulud loomühiku kohta piima- ja lihaveisekasvatuse tootmistüübi ettevõtetes, 2019

(Loomade heaolu toetust taotlenud ettevõtted)

	Veiste arv				Kõik
	1–50	51–200	201–500	> 500	
Esindatud põllumajandustootjad	443	148	45	62	699
Ettevõtete arv valimis	34	28	10	31	103
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha	39,9	157,1	397,1	1 435,4	212,3
Kokku loomühikuid – lü	15,7	84,9	300,2	1 044,4	140,5
veised – lü	15,7	84,9	300,2	1 041,7	140,2
lambad ja kitsed – lü	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
sead – lü	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
munakanad – lü	0,0	0,1	0,0	2,7	0,3
Veterinaarkulud – euro	150	1 932	13 303	56 217	6 379
Veterinaarkulud, euro/lü	10	23	44	54	45

Veterinaarkulud loomühiku kohta piima- ja lihaveisekasvatuse tootmistüübi ettevõtetes, 2019

(Loomade heaolu toetust mittetaotlenud ettevõtted)

	Veiste arv				Kõik
	1–50	51–200	201–500	> 500	
Esindatud põllumajandustootjad	234	23	22	17	296
Ettevõtete arv valimis	9	4	4	9	26
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha	35,8			1 569,9	158,5
Kokku loomühikuid – lü	7,7			1 068,4	97,1
veised – lü	7,7			1 068,4	97,1
lambad ja kitsed – lü	0,0			0,0	0,0
sead – lü	0,0			0,0	0,0
munakanad – lü	0,0			0,0	0,0
Veterinaarkulud – euro	59			77 387	5 387
Veterinaarkulud, euro/lü	8			72	55

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Eesti maaelu arengukava 2014–2020 4. ja 5. prioriteedi hindamine

Veterinaarkulud loomühiku kohta lamba- ja kitsekasvatuse tootmistüübi ettevõtetes, 2019

(Loomade heaolu toetust taotlenud ettevõtted)

	Lammaste ja kitse arv		Kõik
	1–100	101–500	
Esindatud põllumajandustootjad	99	19	118
Ettevõtete arv valimis	11	2	13
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha	55,8		53,2
Kokku loomühikuid – lü	20,8		24,0
veised – lü	15,8		13,3
lambad ja kitsed – lü	4,8		10,6
sead – lü	0,0		0,0
munakanad – lü	0,2		0,1
Veterinaarkulud – euro	809		711
Veterinaarkulud, euro/lü	39		30

Veterinaarkulud loomühiku kohta lamba- ja kitsekasvatuse tootmistüübi ettevõtetes, 2019

(Loomade heaolu toetust mittetaotlenud ettevõtted)

	Lammaste ja kitse arv		Kõik
	1–100	101–500	
Esindatud põllumajandustootjad	92	17	109
Ettevõtete arv valimis	4	1	5
Kasutatav põllumajandusmaa kokku – ha			34,7
Kokku loomühikuid – lü			10,1
veised – lü			4,1
lambad ja kitsed – lü			6,0
sead – lü			0,0
munakanad – lü			0,0
Veterinaarkulud – euro			125
Veterinaarkulud, euro/lü			12

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Eesti maaelu arengukava 2014-2020 4. ja 5. prioriteedi hindamine